

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”

„Aprob”

Directorul

Colegiului de Arte Plastice

„Alexandru Plămădeală”

 Lilia Răcilă

 2019

Curriculum disciplinar
F.08.O.017 PICTURA II

Specialitatea: 21420 Ceramica artistică
Calificarea: 265122 Pictor Sculptor

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autor:

1. **Vatavu Tatiana**, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Aprobat de:

Consiliul artistic și de evaluare al Colegiului de Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Director

Răcilă Lilia

„ ” 2019

Recenzenți:

1. Bădrăgan Sergiu, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”
2. Nița Ion, grad didactic doi, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/>

Cuprins

I.	Preliminarii	4
II.	Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională	4
III.	Competențele profesionale specific modulului	5
IV.	Administrarea modulului	5
V.	Unitățile de învățare	5
VI.	Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	5
VII.	Studiul individual ghidat de profesor	6
VIII.	Lucrările practice / de laborator recomandate	7
IX.	Sugestii metodologice	7
X.	Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	8
XI.	Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	8
XII.	Resursele didactice recomandate elevilor	9

I. Preliminarii

Disciplina *Pictura II* cuprinde studierea suprafețelor ca element de expresie, precum și modelarea formelor în spațiu prin intermediul culorilor.

Conceptele de bază ale disciplinei sunt culoarea ca componentă-cheie în pictură și materialele specifice; creion, acuarelă, guașă, pastel, acril, tuș, peniță, etc., prin intermediul cărora se obțin expresivități plastice ale spațiului și modelelor (nud și îmbrăcat).

Această disciplină ține de toate domeniile artelor plastice, artelor aplicate, artelor decorative și design. Pictura este disciplina care ajută elevilor să observe frumosul și armonia lumii înconjurătoare prin intermediul culorilor. Cursul este prevăzut pentru a-i înzestra pe viitorii pictori-sculptori cu cunoștințe teoretice și metodologice, deprinderi practice, capacități de înțelegere profundă a noțiunilor fundamentale de pictură, a legităților și principiilor, metodelor și procedeele de efectuare a unei picturi. Disciplina îi ajută pe viitorii pictori-sculptori să conștientizeze actul de creație, ca demers important în educația creativității artistico-plastice, să aplice culoarea în redarea formelor în spațiu sau crearea unei stări, să perceapă mai profund operele de artă. Este important ca elevii să poată crea și modela figura omului, mediul înconjurător, interiorul prin aplicarea diverselor materiale și tehnici de artă, să poată mânui profesional instrumentele de lucru.

Pentru formarea competențelor specifice ale disciplinei date elevul trebuie să apeleze la formarea legăturii organice dintre toate disciplinele de profil, la corelarea între teorie și practică.

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

Disciplina *Pictura II* are un rol important atât în formarea inițială, cât și cea continuă a specialistului din domeniul artelor plastice, decorative și design. Studierea picturii contribuie la crearea personalității de înalt profesionalism, cu un bun simț al culorilor, valorației luminii, spațiului, proporției atât în modelarea obiectelor de uz casnic cât și a celor de interior, gustului estetic, imaginației și al sensibilității tonale/culoare.

Scopul disciplinei este de a-i înzestra pe viitorii specialiști cu cunoștințe trainice, deprinderi practice, capacități de înțelegere profundă a noțiunilor fundamentale de culoare, a legităților, principiilor, metodelor și procedeele de efectuare a unei picturi. Cunoașterea picturii este principala condiție pe care viitorul specialist trebuie să o posedă, pentru a fi activ și creativ în producerea-crearea de valori. Pictura constituie o disciplină de bază, care se studiază în Colegiul de Arte Plastice. Această disciplină oferă elevului posibilități de cunoașterea modalităților de redare a armoniilor, sentimentelor și ideilor, prin intermediul culorii pe suprafață plană, a principiilor, expresiilor coloristice, ce pot fi aplicate la studiul din natură. Un viitor specialist în domeniul artelor plastice nu se poate realiza competent fără lărgirea cunoașterii prin arta specifică culorilor. Aceasta determină scopul disciplinei date, precum și valoarea ei educativă. Obiectivul cunoașterii elementelor de expresie, specifice picturii și a

modalităților de relaționare ale acestora constituie o pregătire serioasă teoretico-practică a specialistului de profil.

Disciplina *Pictura II* oferă elevului oportunități de a face față situațiilor cotidiene concrete, de a soluționa probleme și situații de lucru, de a se integra profesional. Atitudinile și comportamentele caracteristice viitorului specialist, formate în cadrul acestei discipline, vor contribui la desfășurarea unei activități independente și la o carieră de succes. Studiarea acestei discipline va contribui la formarea și dezvoltarea de competențe profesionale în asumarea responsabilității pentru crearea unor idei noi, îndeplinirea sarcinilor complexe, lucrărilor conceptuale, care necesită un nivel de calificare corespunzător economiei naționale și sferei sociale. Formarea integrală și armonioasă a unei personalități autonome și creative, utile societății se va produce în temeiul unei dezvoltări continue a competențelor profesionale.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei

Competențe profesionale specifice disciplinei:

1. Reprezentarea plastică prin culoare a figurii umane în costum tematic.
2. Redarea formelor de volum a nudului prin culori.
3. Utilizarea armoniei de culori la modelarea figurii îmbrăcată în interior.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
VIII	90	3	42	45	Examen	3

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
1. Figură costumată. Model viu.	
1. Reprezentarea plastică prin culoare a figurii umane în costum tematic: - analiza proporțiilor; - aplicarea culorii pentru a reda forma, spațiul și starea; - clasificarea suprafețelor de culoare.	1.1 Studiu de model viu, figura costumată. 1.2 Relațiile de echilibru între valorile închise, deschise și neutre. 1.3 Acorduri de culori ca modalitate de realizare a modelului.

2. Nud. Model viu.	
2. Redarea formelor de volum a nudului prin culori. - clasificarea suprafețelor tonale/color pe formă; - generalizarea tonal/culoare a volumului.	2.1 Studiul figurii umane după modelul nud. 2.2 Desenul figurii în proporții. 2.3 Culoarea și importanța ei în pictură. 2.4 Volumul și proprietățile de culoare.
3. Model viu. Figură îmbrăcată în interior.	
3. Utilizarea armoniei de culori la modelarea figurii îmbrăcată în interior. - reprezentarea suprafețelor de lumină și umbră; - analiza contrastului de culoare; - reflexul - modalitate de expresie volumetrică; - diferențierea tonală/culoare pe volum.	3.1 Studiu de figură îmbrăcată în interior. Model viu. 3.2 Forma constructivă a volumului în pictură. 3.3 Noțiunea de reflex, rolul lui în pictură.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Figură costumată. Model viu	24	1	11	12
2.	Nud. Model viu	30	1	14	15
3.	Model viu. Figură îmbrăcată în interior	36	1	17	18
Total:		90	3	42	45

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Figură costumată. Model viu.			
1.1 Valori de culoare în redarea figurii costumate.	Crochiu. Figura costumată	Prezentarea crochiului	Săptămâna 1
1.2 Criterii de paginare a figurii costumate .	Studiu cu evidențiere de paginare	Prezentarea studiului	Săptămâna 2
1.3 Metode de prezentare a proporțiilor în figura umană.	Exersări practice de proporții în figura umană	Prezentarea exercițiilor	Săptămâna 3
1.4 Diversitatea petelor de culoare în crochiu.	Crochiu. Modelarea obiectelor prin culoare	Prezentarea crochiului	Săptămâna 4
2. Nud. Model viu.			
2.1 Nud. Model viu.	Crochiu în culoare. Argumentare practică a alegerii materialului potrivit	Prezentarea crochiului	Săptămâna 5
2.2 Etapele de modelare a corpului uman.	Studiu cu modelarea corpului uman prin ton/culoare	Prezentarea studiului	Săptămâna 6

2.3 Elemente de limbaj plastic în redarea formelor.	Studiu de figură umană în culoare	Prezentarea studiului	Săptămâna 7
2.4 Particularitățile coloristice.	Crochiu. Culoarele complementare în pictură	Prezentarea crochiului	Săptămâna 8
2.5 Vizionarea expozițiilor. Sala de expoziții „Constantin Brâncuși”.	Studiu de caz	Prezentarea studiului	Săptămâna 9
3. Model viu. Figură îmbrăcată în interior			
3.1 Lumina și umbra în pictură.	Schițe/pastel, obiecte cu umbră și lumină	Prezentarea schițelor	Săptămâna 10
3.2 Acuarela în pictură.	Prezentare Power-Point	Derularea prezentării	Săptămâna 11
3.3 Modalități de obținere a volumului.	Schițe/material moale cu prezentarea unui detaliu în volum	Prezentarea schițelor	Săptămâna 12
3.4 Structuri și tehnici de modelare în pictura decorativă.	Crochiu. Tehnica acuarelei pe umed	Prezentarea crochiului	Săptămâna 13
3.5 Reflexul, parte componentă a volumului.	Exercițiu cu redarea umbrei și a reflexului	Demonstrarea exercițiului	Săptămâna 14
3.6 Pictura în arta decorativă.	Portofoliul	Prezentarea portofoliului	Săptămâna 15

VIII. Lucrările practice recomandate

Lucrările practice vor fi efectuate în baza schițelor după natură. Lucrul practic dă posibilitate elevului să fie mai creativ, mai organizat și responsabil. Lucrările practice recomandate:

Nr.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice	Ore
1.	Figură costumată. Model viu.	1. Studiu de figură costumată. 2. Analiza valorilor de culoare în pictură.	11
2.	Nud. Model viu.	3. Realizarea studiului figurii umane după modelul viu. 4. Reprezentarea volumului și proprietăților de culoare.	14
3.	Model viu. Figură îmbrăcată în interior.	5. Implementarea culorilor în pictură. Model viu. Figură îmbrăcată în interior. 6. Evidențierea reflexului și formelor plastice în pictură.	17
Total:			42

IX. Sugestii metodologice

La selectarea metodelor și tehnicilor de predare-învățare se va promova o abordare specifică, bazată în esență pe stimulare, pe individualizare, pe motivarea elevului și dezvoltarea încrederii în sine.

Metode de predare-învățare			
Nr.	Unități de conținut	Metode de predare	Metode de învățare
1.	Figură costumată. Model viu.	Explicația, demonstrarea, brainstorming.	Explorarea surselor informaționale, exersarea.
2.	Nud. Model viu.	Dialogul dirijat, instructajul.	Experimente, lucrul practic, învățarea prin descoperire.
3.	Model viu. Figură îmbrăcată în interior.	Demonstrarea, discuția.	Observare, analiză, sinteză.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea pune în evidență măsura în care se formează competențele specifice unității de curs.

Inițial se va începe cu o evaluare a nivelului de cunoștințe din domeniul disciplinelor de profil (desen, pictură, anatomia plastică), care va oferi posibilitatea de diagnosticare a nivelului de pregătire a elevilor pentru disciplina *Pictura II*.

De asemenea, se va aplica evaluarea formativă, care se va desfășura pe tot parcursul studierii disciplinei. În scopul unei evaluări eficiente se vor utiliza metode tradiționale și de alternativă, prin probe orale și scrise, în funcție de cerințele unității de competență. Se vor utiliza următoarele metode: observarea sistematică a comportamentului elevilor, urmărind progresul personal; autoevaluarea; portofoliul elevului; realizarea proiectelor de grup. Metodele utilizate vor fi orientate spre valorificarea achizițiilor elevilor și stimularea lucrului în echipă. Pentru fiecare metodă, profesorul va elabora instrumentele de evaluare.

De asemenea, lucrările practice ce dezvoltă capacități și aptitudini de analiză și evidență, vor servi și ca mod de evaluare curentă.

Evaluarea sumativă va fi proiectată în așa mod, încât să asigure dovezi pentru elevi, cadrelor didactice și angajatori informații relevante despre achizițiile în termeni de cunoștințe și abilități în baza unor criterii definite explicit.

La elaborarea sarcinilor/itemilor de evaluare formativă și sumativă, profesorul va ține cont de competențele specifice disciplinei.

Produsele elaborate în cadrul studiului individual vor fi evaluate în bază de criterii și descriptori de evaluare.

Criteriile de evaluare al lucrărilor elevilor:

- paginația;
- proporționarea;
- construcția liniară;
- redarea petelor de culoare;
- calitatea îndeplinirii lucrărilor;

- realizarea sarcinii conform cerințelor propuse.

Instrumentele de evaluare trebuie să fie adecvate scopului urmărit și să permită elevilor să demonstreze deținerea/ stăpânirea competențele specifice disciplinei.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Cerințe față de sălile de curs:

Sală de curs dotată cu tot necesarul pentru lecțiile de pictură, mobilier școlar, cu toate condițiile adecvate. Sala de curs va fi dotată și cu utilaje, echipamente, instrumente și materiale necesare pentru realizarea lucrărilor, mostre.

Pentru a realiza cu succes formarea competențelor ce trebuie formate și dezvoltate în cadrul disciplinei *Pictura II* trebuie asigurat un mediu de învățare autentic, relevant și centrat pe elev.

Lista de utilaje, echipamente, instrumente și materiale necesare pentru realizarea lucrărilor practice recomandate:

Utilaje: Polițe, suporturi, șevalete, mese speciale cu înclinații, baie de apă, tablă purtătoare, lămpi de masă.

Instrumente și materiale: Rigle diferite simple și de metal, hârtii de diferite mărimi și grosimi, cuțite pentru tăiere, vase pentru apă, foi de carton, pahare , bureți, pipete, creioane diferite, acuarelă, guașă, tuș, penițe, centropene, rechizite școlare, etc.

Echipamente: Halate.

Lista materialelor didactice: exemple de lucrări din fondul metodic, literatură în limba română, lucrări ai elevilor precedenți.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată / accesată / procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Augusto Gentili. Viața și opera lui Tiziano. Colecția Pictori de Geniu. Adevărul, biblioteca de artă. Editura Adevărul Holding. București, 2009.	Biblioteca	1
2.	Constantin Spânu. Maeștri ai artei plastice contemporane din RM. Eudochia Zavtur. Editura Cartea Moldovei. Chișinău, 1998.	Biblioteca	1
3.	Eleonora Brigalda-Barbas. Evoluția picturii de gen din RM. Știința 2002.	Biblioteca	1
4.	Enrica Crispino. Viața și opera lui Michelangelo. Colecția Pictori de Geniu. Adevărul, biblioteca de artă. Editura Adevărul Holding. București, 2009.	Internet	-
5.	Francesca Castria. Pictura Italiană. Maeștrii tuturor timpurilor și capodoperele lor. Editura Fundației Culturale Române.	Biblioteca	1
6.	Leonid Popescu. Din mărturiile timpului. Chișinău, 2000.	Biblioteca	1
7.	Ludmila Toma. Mihail Grecu. Cartea moldovenească, 1971.	Biblioteca	1
8.	Maurizia Tazartes. Viața și opera lui Rafael. Colecția Pictori de Geniu. Adevărul, biblioteca de artă. Editura Adevărul Holding. București, 2009.	Internet	-
9.	Mircea Deac. Impresionismul în pictură. Curente și sinteze. Editura Meridiane. București, 1976.	Biblioteca	1
10.	Tudor Colenco. Pictură. București, 2011.	Biblioteca	1